

เลี้ยงแมลงช้างปีกใสกำจัดเพลี้ยแป้ง

มันสำปะหลังเป็นพืชที่ปลูกทนแล้งได้ดี ไม่ต้องเอาใจใส่มากนักก็ได้ผลตอบแทนต่อไร่สูงมีต้นทุนการผลิตต่ำกว่าพืชอื่นหลายๆชนิดพื้นที่ปลูกอยู่ทางจังหวัดชลบุรี ระยอง เนื่องจากมีสภาพดินฟ้าอากาศและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการปลูก ต่อมาได้มีการขยายไปปลูกยังภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเป็นภาคที่มีพื้นที่การปลูกใหญ่ที่สุดของประเทศไทย

จังหวัดสระบุรี ก็เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังมากกว่า 30,000 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอมวกเหล็ก วังม่วง แก่งคอย และพระพุทธบาท ในปี 2552 เกษตรกรต้องประสบกับการระบาดของศัตรูพืชที่ทำลายผลผลิตมันสำปะหลัง คือ เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง เกษตรกรที่ปลูกมันสำปะหลังต้องสูญเสียผลผลิตเป็นจำนวนมาก และเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังยังมีการระบาดต่อเนื่องมาถึงปี 2553 ทำให้เกษตรกรต้องเสียค่าใช้จ่ายในการกำจัดเพลี้ยแป้งซึ่งเป็นการเพิ่มต้นทุนการผลิตให้มากขึ้น การใช้สารเคมีก็ยังไม่สามารถควบคุมเพลี้ยแป้งได้ เกษตรกรจึงได้หาวิธีการควบคุม และกำจัดเพลี้ยแป้ง โดยใช้ศัตรูธรรมชาติมาควบคุมเพื่อเป็นการลดการใช้สารเคมี และรักษาสภาพแวดล้อมของชุมชน

ดังนั้นเกษตรกรบ้านโป่งเกตุ ตำบลซับสนุ่น อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี จึงได้จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้หาแนวทางการควบคุมและกำจัดเพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง ในที่สุดก็ได้เลือกเอาแมลงช้างปีกใสมาควบคุมกำจัดเพลี้ยแป้งแต่เนื่องจากปริมาณประชากรของแมลงช้างปีกใสในธรรมชาติมีน้อย เกษตรกรจึงร่วมกันเพาะเลี้ยงแมลงช้างปีกใส

แมลงช้างปีกใสเป็นแมลงตัวห้ำที่มีอยู่ในธรรมชาติสามารถกินศัตรูพืชได้หลายชนิด เช่น เพลี้ยอ่อน ไรแดง แมลงหริ่งขาว เพลี้ยหอยเพลี้ยแป้ง และไข่ของแมลงหลายๆชนิด

แมลงช้างปีกใส ที่เป็นตัวอ่อน จะเจาะดูดกินไข่และตัวอ่อนของแมลงที่มีขนาดเล็กเป็นอาหารได้
การเพาะเลี้ยงแมลงช้างปีกใส

สิ่งที่เกษตรกรผู้เลี้ยงแมลงช้างปีกใส ต้องเตรียม ได้แก่ ไข่ของแมลงช้างปีกใส กะละมัง ทราย มุ้ง ตาข่าย และน้ำ

เริ่มต้นการเลี้ยง

- นำกะละมังมาใส่ทรายเพียงครึ่งหนึ่งของกะละมัง เติมน้ำพอปริ่มทราย
- เก็บไข่ของแมลงช้างปีกใส ที่เกาะอยู่ตามใบ ยอด กิ่ง ของต้นมันสำปะหลัง ซึ่งมีวิธีการสังเกตไข่ของแมลงช้างปีกใสก็คือจะเห็นเส้นใยสีขาวมีหัวคล้ายไม้ขีดไฟ ซึ่งเป็นลักษณะของไข่แมลงช้างปีกใส และมีเพรียงแปงอาศัยอยู่ด้วย

- ตัด หักกิ่งที่มีไข่ของแมลงช้างปีกใส มาปักในทรายที่อยู่ในกะละมังที่เตรียมไว้
- ใช้มุ้งตาข่ายปิดปากกะละมังแล้วผูกด้วยเชือก เพื่อป้องกันไม่ให้แมลงช้างปีกใสหนีออกไป
- นำกะละมังกะละมังที่ใส่ไข่แมลงช้างปีกใสและคลุมมุ้งตาข่ายแล้วไปวางในที่ร่ม ประมาณ 20-30 วัน อย่าให้มดหรือแมลงอื่นๆมารบกวน
- หลังจากนั้น ไข่ของแมลงช้างปีกใสก็จะฟักออกมาเป็นตัวอ่อนๆของแมลงช้างปีกใสก็จะกินเพรียงแปงที่อยู่ในกะละมังเป็นอาหาร
- เมื่อสังเกตว่าในกะละมังมีแมลงช้างปีกใสจำนวนมากแล้วก็นำไปปล่อยในแปลงมันสำปะหลัง เพื่อควบคุมและกำจัดเพรียงแปง

การจัดการเพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง

- เกษตรกรควรไถดินตากทิ้งไว้เวลานานประมาณ 1 เดือน
- ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุแก่ดิน
- ก่อนปลูกควรแช่ท่อนพันธุ์ด้วยสารเคมีตามคำแนะนำของนักวิชาการ ซึ่งสารเคมีที่แช่ท่อนพันธุ์จะมีฤทธิ์นาน 1 เดือน
- หมั่นสำรวจแปลงปลูกมันสำปะหลังทุก 7 วัน
- เมื่อพบเพลี้ยแป้งให้นำแมลงข้างปีกใสไปปล่อยในแปลงเพื่อควบคุมเพลี้ยแป้ง และต้องสำรวจดูจำนวนประชากรของแมลงข้างปีกใสกับเพลี้ยแป้งหลังจากที่ปล่อยแมลงข้างปีกใสไปแล้ว

.....

ขอขอบคุณ

-นายถนอม ไชยเทศ ผู้อำนวยการศูนย์บริหารศัตรูพืชจังหวัดชัยนาทและเจ้าหน้าที่

-นายวิเชียร บุญประสิทธิ์ เกษตรจังหวัดสระบุรี

-ชาวบ้านโป่งเกตุ บ้านหินซ้อน บ้านวังม่วง ที่เข้าร่วมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้การเลี้ยงแมลงช้างปีก

โตกำจัดเพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง

-คณะทำงานการจัดการความรู้ สำนักงานเกษตรจังหวัดสระบุรี

.....